

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1881.

Kolozsvár, szerda, márczius 9

Tizenegyedik évfolyam.

Nyílt levél kertész és gazdaközönségünkhöz.

A megélhetésnek, gyarapodásnak egyik főfeltétele, hogy az életünk fenntartására szükségesek legyenek a jó, czélzerű, egyszerű, és az életünk fenntartásának szükségleteit a lehető legkevesebb költség befektetése mellett, legyünk képesek előállítani.

A gazda terményeit akként igyekszik értékesíteni, hogy az ezekre fordított költségeit, s a saját élte fenntartására szükséges százalékot belőle kikapja; igen ritka eset, hogy a fogyasztó a termelőtől közvetlen szerezzé be szükségletét, ez érintkezés rendszeren közvetítők által történik, s így ezek is kénytelenek lévén a saját életük fenntartására szükséges százalékot hozzátenni, azon tárgyak ára folyton emelkedésben van, míg végre a fogyasztóhoz jutva 2-3-szoros értékét képviseli annak, mit eredetileg a termelőnél képviselt.

Ez egyik főoka azon drágaságnak, mely általában a városi életet jellemzi. Falun a termelő csodálkozik azon általános panaszon, hogy városban mily költséges a megélhetés, az élelmi szerek ára folyton nő, hisz ő ezt nem tapasztalja, sőt az illető közvetítőtől, legyen az nagykereskedő, kreizler, alkusz, avagy kofa, cunok ellenkezőjét hallja, s ennél fogva kénytelen ezeknek folyton olcsóbban odaadni terményeit.

Nem szólnuk mi azon gazdasági termékekről, melyeknek rendes piaci árai megvannak, melyek a kereskedelem rendszer árúcsikként képezik, ezeknek értékesítése — állandóságuknál fogva is — nem ép oly sürgős a termelőre nézve, s a kedvezőbb alkalomra inkább várhat; s ezért például, ha repeszt, buzát, kukoricát, marhát, lovat sat. adunk el, töltünk kéri az illető venni szándékozó, hogy mi az ára, ellenben, ha gyümölcsöt, kerti veteményt, sajtot, saját majorságot sat. akarunk értékesíteni, mi kérjük az illető vevőtől, hogy mit hajlandó érte adni, ez pedig igen nagy különbség. Mert míg amott a vásár megkötése lehet bizonyos feltételekhez kötve, emitt annak minden áron meg kell történnie, s ezen kényszer helyzetet nagyon is ki lehet aknázni.

A német azt mondja: „leben und leben lassen“, igaz a közvetítőnek is lenni kell tartania életét, de az, hogy erre mennyi szükséges, nagyon is határozatlan, relativ fogalom, s míg tapasztaljuk, hogy azok egy része a 4-5 perzent nyereséggel megelégszik, akadhatnak olyanokra is, kik a 100-at vélik erre okvetlen szükségnek.

Minden személyeskedéstől menten, csakis eshetőségekről szólva, úgy hisszük nagyon is talál ide, e különben már túlságosan elhasznált motto: Hony soit qui mal y pense.

A KELET TÁRCZÁJA.

SICILIAI KÖZMONDÁSOK.

Pitré Gius. Proverbi siciliani raccolti e confrontati con quelli degli altri dialetti d'Italia, 4 köt. Palermo. 1880.

Pitré H. már nyolcz kötetben gyűjtötte össze és adta ki a siciliai nép hagyományait, dalait és elbeszéléseit. Most imét 13,000 közmondását gyűjtötte össze édes hazájának, Siciliának, — husz egész esztendői munkával. Tizenháromezer, siciliai tájékozatlan kiadott közmondás, mellé még 9500 összehasonlítás végett oda írva, Olaszország huszonegy különböző dialektusából: valóban meglepő nagy mennyiség annak, a ki csak most kezd foglalkozni a híres Sancho Pansa e tudományával, melyet ma szép görög műszóval paremiológiának (karoemion = közmondás) neveznek. És jegyezzük meg, hogy Pitré e dologban ép oly nagy és szerény tártozkodást, mint szorgalmat tanusit. Wander német tudós a maga Deutsches Sprichwörter-Lexiconában 80,000 német közmondást gyűjtött össze; de maga többet csinált 5000-nél, a mellett más népekből megint ezeket foglalt oda; — így „csinált szerencsét“ magának; így terjedt el a nézet e lexicon megjelenése óta, hogy Németország gazdagabb közmondásokban, mint bármely volt és létező népe a világnak. Pitré kevesebb dicsőséggel megelégszik, s jól is teszi; neki elég 13 ezer közmondás s azt hiszi, hogy ennyi is eléggé becsületére válik Siciliának. Ha e négy kötetben átérzünk, kivált az előbeszédben megállapodunk, melyet értékes tanulmányának fogunk találni: bizonynyal okulás és élvezet is nyertünk.

A termelőnek a fogyasztóval közvetlen összeköttetése által kettős haszon éretik el, nyer a termelő, mert árúcsikkéből nem lesz kénytelen a közvetítő nyereségét leengedni, nyer a fogyasztó, mert nem lesz kényszerítve ezt megfizetni, s ezen viszony nemzetgazdasági szempontból taglalva: míg amugy három egyed közül nyer egy s veszít kettő, emigy veszít igaz egy, de nyer kettő.

A termelőnek, a fogyasztó közönséggel direct összehozatalát, egy fővárosunkban Kolozsvárt felállítandó bizományi árucarnok által véljük legcélszerűbben elérhetőnek, hol gazda, kertész-közönségünk, gazdaszasszonyaink termékeit letéteményezve, azok az általuk meghatározott áron, minden egyéb nyereség kizárásával árusíttassanak el.

E helyen bajos lenne előszámlálni egyenként mindazon cikkeket, melyek e helyiség keretébe tartoznának. Házi állataink productumai: sajt, vaj, turó, méz sat. a gyümölcs, konyha-, haszon- és díszkertészet productumai azon tényezők, melyek a mindennapi szükséglet kellékei lévén, nagy keresetre találnak, ezeknek olcsóbbá tétele fogyasztó közönségünkre nagy horderővel bírna.

De nemcsak az élelmi cikkek, hanem a szorosabb értelemben vett gazdasági termények, az ipar, technikai, gyógyászati nyertermények egy előállítására, mint sikerére nézve is — ezen intézmény — nagy előnyökkel bírna.

Látjuk, hogy gazdáink egy része a külföld által felmagasztalt termények meghonosításával tesz kísérletet, másik része igyekszik honi terményeinket nemesíteni. Az egyik sikerrel honoritá meg a chevalier árpát, másiknak jól fizet a Mokri buza, emez a hamplain avagy deflame felmagasztalt buza fajokkal tesz kísérletet, amaz a gumós, gyökények nemesítését tűzte ki feladatának.

Az acclimatisatio proceduráján minden kultúrnövénynek, minden importált állatnak át kell esnie, a talaj és égályi viszonyok különbözete annak sikerültét kétségessé tehetik, s így, ki mint első teszi e kísérletet, nagyot kockáztat; de ha ez sikerült, ha a tapasztalat azt célnak megfelelően bizonyítja, úgy annak biteles és biztos terjesztését csakis egy ily értelemben alakult árucarnok közvetítheti.

B. Bánffy Ádám.

B. Bánffy Ernő.

(Vége köv.)

A ROMÁN PASSIVITÁS.

E lap közelebbi számában szöletünk a tordai pópa hóhortjairól, melyeket szinte hajlandósága volna az embernek nem venni komoly számba, mert akkor igen komoly dolog volna. Ily nyílt agita-

Elsőbben is arra kell kérnem az érdemes olvasót, hogy ne ítymálják a közmondásokat. A szótárak gyakran hibáznak, midőn ezeknek meghatározásában kicsinylőleg szólnak. Egyik azt mondja: a közmondás olyan nézet vagy elv, mely kevés szóban van kifejezve s közönséges lett. A görögök is kicsinylőttek, midőn úttólról felszedett szólásoknak nevezték. Mások még inkább, midőn élehetetlen emberek önzését, óvakodó tehetetlenségét, gyarló élelmességét látják bennök. Vajjon nem lehetne inkább azt mondanunk, hogy gyakorlati életbölcseiséget foglalnak magokban? — Nodier Ch. azt írja: „Semmi sem bizonyítja az emberi ész ingatat hiábavalóságát annyira, mint a közmondások ellentétessége; nincs közöttük egyetlen egy, melynek ellenese nem volna.“ Az igaz. De ezt a vádat elmondhatni minden emberi életlve vagy életnézetre. Minden jó vagy rossz kettőle alakot és nevet vesz fel, ha két különböző néző pontból tekintjük; így a fűvényesség és takarékoság, vallásosság és vakbuzgóság, észély és gyávaság. Egyik ember tulzó szabadelvűeknek mond bennünket, mikor a másik félénk polgárnak és maradosdínak csufo. Ez attól van, hogy nem messze látnak a mi gyarló szemeink. — S aztán az olyan gyűjtő, mint Pitré minderről épen nem tehet.

De sokféleképen is itélük meg a közmondások becsét. Voltaire sokszor igazat ad nekik, eisméri becsét. Bernardin de St. Pierre a tapasztalás visszahangzását látja bennök. Herder titkúriknak nevezi, melyekben egyes nemzet gondolkodásmódja szemléhető; azt teszi hozzá, hogy Sancho Pansa a maga közmondásaival jobban kormányozta volna és szerencsésebben a maga, szigetországát, mint egynémely államférfi

tiót a fennálló törvények ellen, ily őszinte bevallását az elszakadási vágnak, ily merész szembevetését a király érzelmének a létező alkotmányossággal és ily nyílt bujtogatást állítólagos legmagasabb ígéretekkel a jelenlegi államrend ellen, csak nálunk lehet bátorsága valakinek sajgó alá bocsátani, s nálunk is csak olyan mult után, melyet a hatalom visszaélései miatt át kelle szenvednünk.

A mint a román pópa fanaticus eszjárása ép, úgy az egész román passivitas az urban megboldogult reakciónak, a mi havasaink között felejtett emléke, lomtárba került ócska Bezirker-costume, disztíve aranyozott kétéjtű sasokkal, melyeket régi ábrándok symbolumaként, még megőrzött a sárga-fekete színű kegyelet. Lényegileg alkotmányos államban passivnak lenni is annyit jelent, mint Lugosianu uram módjára tagadni a jelenlegi állapotok törvényességét, bizni abban, hogy a reactió majd csak elteszi láb alól a magyar alkotmányt, s akkor majd ismét felderül az Axintyék csillaga, vagy várni azt, hogy összeomlik a monárchia s a Nagy Románia ott a Kárpátokon túl elfoglalván a Kis Erdélyt, eljövendő lesz Dakorománia Messiása.

Naivság volna azonban azt hinni, hogy az émedten járó álmodozó románok között is ne akadnának józanabban gondolkodók, a kik az ily hóhortokban ne biznának. Lugosianu őrlit fantáziái inkább csak hozzá hasonló, világtól elmaradt hígesztők fejében derengenek. Az alkotmányosság 15-ik évére megért már a románok esze is oda, hogy a magyar alkotmányosság komolyságával eszevesztettség kikezdeni.

Nem is azért passivisták ezen románok, mintha ettől valami jót várnának. Érzik ők azt, hogy kizárván magukat onnan, a hol, szerintük, fájdalom, a románok-lakta vidékek sorsát is intézik, olyan jogoktól és befolyástól fosztják meg magukat, a melyeknek ők is, mint bármely alattvaló a magyar államnak, jó hasznát vehetnék. Hanem egészen más az oka e józanabb rész passivitasának. Nem akarják e jó urak elárlulni gyöngeségüket. A választások alkalmával majd ki fog világosodni, hogy hol van és miből áll az a hatalmas román nemzet, ha megindul. Ki talál sülni, hogy a néhány általuk megválasztható képviselő a magyar országgyűlésben mennyire elenyésző semmiség azokhoz az eszevesztett világrendítő követelésekhez mérve, melyekkel küldöket bolondítják vezetőik. Aut Caesar, aut nihil.

a maga állami törvényeivel és ravasz finomságaival. Végre egy másik író Garasse azt mondja, hogy van egy közmondás, a mely minden más közmondásért kezeskedik: „a közmondás nem hazudik.“ S ez megvan mindenfelé. Velenczében mondják: „proverbio non falla“, Bergamóban, Florenzben hasonlól, — a holland igy szól: a közmondás igaz beszéd; a koland igy szól: a közmondás igazság, — Siciliában ez igy hangzik: a közmondás az egyedüli evangéliom. Régi magyarban igy: igaz szó, de igaz. (A siciliai is a g g szónak nevezi). Ily sok bizonyosság után látjuk, hogy kell hajlanunk, ha nem vesszük is tekintetbe, a mit rólok egykor Erasmus tartott s utána a mi derék Décsink a XVI. évszáz végén igen szépen elmondott.

De hát igaz-e, a mit Heder mond, hogy a közmondások egyes nemzet gondolkodása módját titkúriknak elölkbe? Bizony inkább azt mondhatnók, hogy általában az emberek, a nemzetek összességének gondolkodását. Hogy „nemzetek bölcseségének“ nevezik, például nálunk és a velenczeiekül: meglehet, méltányos dolog; tanusítja ezt Pitré gyűjteményének egy-egy szakasza, gyűjtött közmondásainak egy-egy osztálya. Ilyen pedig nála 90 van.

Az a francia író, kit Bibliofil Jakab neve alatt ismertünk, úgy vélekedik, hogy az olaszok közmondásai elmések és finomak, a spanyolokéi büszkék és merészek, választékosan emelkedett szólásokat használnak, elölkökhöz illők, — a francziákéi metszőleg gunyosak, alsóbb körökben szülemenek, szembé szállnak a nagyokkal és gazdagokkal, oly szabad nyelvtűk, hogy félteleneknek is mondhatók. Német-Angolországban, általában az északi népeknél a közmondás sanyaru, hideg, néha humoros.

Hogy fog majd illeni annak az 5-6 román képviselőnek a szájába a magyar országgyűlésnek, például, hogy „a belőlünk álló román nemzetet, mint külön nemzetet a magyarral egyenlő jogokkal, cikkelezzetek külön törvénybe.“ „Nekünk 5 képviselőnek állitsatok fel mihamarább külön román egyetemet“ s így tovább.

„Mi, a miután egész román nemzetünk activitásnak indult és választott, csak ötön jutánk ugyan be Magyarországnak 400 egy néhány képviselője közé, de azért az ország egy ötöd része, Erdély minket illet, s úgy tekintetek bennünket, hogy e nagy nemzeti jussunkat nem hagyjuk.“

Ime ebbe rejlik a román passivitas valódi oka. Nem akarják magukat nevéssé tenni. Nem lehet majd olyan nagyokat mondani, nagyokat álmodni, s úgy a külföldet, mint saját népüket oly nagyban ámitani.

Dehát mindez a románok magán doka. Ha activisták, ha passivisták azért csak úgy forog a világ kereké, s egyik-től sem fájul meg Magyarország feje. Legyen megnyugodva Lugosianu uram nem kecsgette őt az activitásra senkinek csábos ígérete akár Szebenben, akár Balázsfalván, akár Budapesten üzzék a románok a bolondját, azért az mégis bolondságnak marad, s a magyar államra nézve meglehetősen közömbös dolog, hogy „Obs.“ hasábjain, vagy bárhol másutt teremnek a bolondgombák.

Ha a józanabb gondolkodású románok kapacitálni tudják hiveiket, s közülök néhányan az országházba jutnak, az csak a román nemzetnek lehet javára. Ha pedig maguktól a kínálkozó előnyöket eltasztják, az sem lesz bizonyára a magyar nemzet kárára. Cselekedjenek tehát úgy, a hogy a pópa vagy a józan ész diktálja nekik, reánk nézve mind a kettő közömbös dolog.

Az országgyűlésifüggetlenségi párt tegnap tartott értekezletén több pártúgy elintézése után, tárgyalás alá vétetett a Budapesti fővárosi rendőrségről szóló törvényjavaslat, mely ellen Eötvös Károly és Szederkényi Nándor — mint a közigazgatási bizottság tagjai — különvéleményt adtak be. Beható tanácskozás után általánosságban sem fogadtattott el a törvényjavaslat és a párt nézetének a képviselőházban való előadásával Eötvös Károly bizatott meg. (O. E.)

A magyar csendőrség számára ké-

Megvallom, nem látom e különbségeket; inkább az lep meg közmondás-tanulmányomban — tudósul szölv: az összehasonlított paroemiológiával foglalkozásomban — mennyire hasonlítanak egymáshoz, minden hely és idő közmondásaiban nem csak a népies gondolatok, hanem még a kifejezések is. Nekem ez azért meglepő, mert leverőleg bizonyítja az emberi kifejlődés és bölcsesség szegénységét. Ime mindenütt csak ugyanazt, az árnyék árnyékát, a visszasugárzás visszahangzását látjuk! Valóban igaz, hogy semmi vagyunk, mint Bossuet mondta volt.

De ime ezt hallván Pitré, megfog és igy szól: Na, na! Ne ítélj! Olvastad-e az egyiptomi közmondásokat? Ha igen, láthatad akaratlanul is, hogy a nilpartak magukat írják le mondataikkban. Hiven, kiáltólag piszkos vonásokkal találhatod ott leírva az önzést, a közszellem hiányát, az arczátlán szolgáltságot, a gyengék védtelenségét, a nép nyomorúságát, elajlásodását. Menj át Oroszországra: érzed, hogy már Európában vagy; de a nép közmondásaiban hányszor találás a régi vallás emlékezetére, hányszor a czártól való rettégésre! Mert igy szólának: „A czár a földi isten.“ — „Mikor a czár náthás, egész Oroszország köhög.“ — „A czár, halála után is uralkodik.“ — „A czár elébe négy, halál elébe mégy“ stb. stb.

Jól van; de ha a „czár“ helyibe Borab a királyt teszed, a közmondás napolyivá lesz. Aztán hallottuk, hogy Franciaországról is mondták: „ha Franciaország náthás, egész Európa tüsszöl.“ Nincs új dolog a nap alatt! — De nézz az én hazámra, Siciliára — te-leli Pitré. — A mi közmondásaink mégis sajátok: igen gyakori és élénk emlékezetek a Bibliára, gunyok a papok, már t. i. a gonoszok el-

Hirdetésiújdik.

Egy négyszög czentiméternyi tér ára 2 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetésekül külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket felvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus) der Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfisch-gasse 10) Rud. Mosse Publicistische Bureau. Budapest: Haasenste. és Vogler hirdetés közv. irodája. Goldberger A. hirdetések felvételi irodája Budapest Szervitátor 3. sz.

Újítottai csihkek.

gármond sora után 25 krajczár fizetendő.

sztendő utasítások ügyében — az „Orsz. Ért.“ szerint — folynak a tárgyalások a belügyminis-terium kebelében. Az értekezlet elnöke Jekelfalussy min. tanácsos, s a tanácskozásokban részt vesznek Török ezredes, a királyhágónnineni csendőrség parancsnoka, Schatz és Zsoldos honvédőrnagy, kik a honvédelmi ministeriumba vannak beosztva.

A némettség kiirtása Magyarországon.

Dr. Neményi Ambrustól.

A „Gegenwart“ című tekintélyes szemlében, melyet Lindau Pál szerkeszt Berlinben, dr. Neményi Ambrustól a „Pester Lloyd“ ismert jeles munkatársától nagy figyelmet érdemlő cikk jelent meg, melyet fordításban egész terjedelmében közlunk a következőkben.

A Schleswig-Holsteinért vitt harczok idején Bismarck herczeg vonatközassal ama napoknak nem mindig imponans politikai folyó- és röpirataira, — azt írta valamelyik barátjának, miszerint örvend, hogy a dánokra, minden izgatni akaró kutyát ráuszíthat. Ha nem tudnók, mily őszinték és becsületes szándékuak mostanság a kormányviszonyok Bécs és Berlin között: a német hírlapirodalom egy bizonyos részének Magyarországon szórt szidalmait bennünk bizony még azt a hitet keltetné, hogy bizonyos helyen talán fennforog a szándék, hazánkra „minden izgatni akaró kutyát ráuszítani.“ Azonban a dolgok mostani állása mellett, úgy látszik, csupán némely hírlap-szerkesztőség messzelátó nemzeti buzgalma vonható felelősségre azért, hogy egy igen köznapú kifejezéssel éljek — annyira „lóvá tétetik“, mint ez ma történik.

Ne vedd hát rossz néven, te minden tiszteltemlő közönség, hogy az incriminált ügyet előadandó. a vádlottak egyike ime személyesen felkeres. Hiszen szellemesebb vagy te Voltaironál és tán igazságosabb is, mint azon apró-cseprő kis Voltaire-knél, a kik némely újságotat levelezéseikkel sújtják.

Az „eset“ a pesti német színház bezárásával kezd kritikussá válni. Valósággal pedig a dolog úgy áll, hogy a pesti német színház már egy év óta be volt csukva, miután vállalkozóinak egész seregét a művészet tönkre jutatta. Most a német színház kapui ujból nyitva állanak és a német művészet benne lelket és erkölcsi nemesítő hatást gyakorol a közönségre oly darabokban, a milyen pl. a „Három csőrű kacsa“ vagy legjobb esetben is, — bizonyos művekben, melyet a német szellemnek oly kitűnő bűszkeségei, mint a „Femine a' Papa“. Én azt hiszem, nincs szegényebb valami egy németre nézve, mint egy látogatás ezen házban, melyért a német indignációnak egész záporai omlottak. Tíz év óta e házban a német nyelv az izléstelenségnek, a mosdatlanságnak és a legteljesebb butaságnak szolgált. Ez a német színház a Keleten oly gyakorlat levezetéseikkel sújtják.

len. Bennük van egész történelmünk: véros emlékeztetünk, a calabriaiak és napolyiak elleni gyűlölségeink, haragunk az idegenekre, kisszerű feltélenykedésünk, király iránti ebbsztégünk, a sbirek és törvényszolgáltatók elleni átkozódásaink, bizalmatlankodásunk, munka-szeretettünk, a szerencse véletlen kényéhez ragaszkodásunk, jatekhoz való szenvedélyünk; ott vannak ama sokszor szemekinkre vetett nagy bűnök is: a gyűlölködés és vad bosszuzálás dítke. — Lám igy egészítik, spórolják, egyszersmind magyarázzák, világosítják is a közmondások a nemzet történelmét, kiderítvén, felmutatván a nép szellemét s nemzeti jellemét.

— Midez igaz; de a ti nemzeti jellemetek s népetek szelleme teljesen a miénk is; ez a mi engem bámulatba ejt! Felnyitom gyűjteményed az elején és ime ily életelveket találók: „a szokás második természet.“ — Az a kedves a mi uj. — Minden szentnek gyujts egy gyermát.“

„Elmult esőnek nem kell köpenyeg. — A szükség kényszerít. — A ki sóhajt, reményl. — A gusztsuról nem kell vitázni. — Többet kíván a szeme, mint a menyit gyomra beveszen. — Harminez barát, meg egy apát sem tudja ráhajtani a szamarat, hogy igyék, ha nem szomjas. — Boldog a ki megelégedett. — A megelégtültség többet ér a sokdugságnál. — Szemesnek áll a világ. — Sok barátot kívánsz, kevés után jár. — Messze a nemtől, távol a szívől. — Régi szerelem nem roszdázdik meg“ stb. (Magyarban nem mind formás közmondás.)

I. S.

(Vége köv.)

kori café chantantok magaslatán ál; és én soha sem hallottam, hogy a francia ivagya az olasz reklámtól volna, ha ilyféle „mlintintezet“ Belgrád-ban, Bukarestben, vagy Perában bezárattott. Hivatkozom mindazon német művészekre, a kiket színházi ügynőkök el tudtak csábítani arra, hogy eme színpadon vendégszerepeljenek, ám mondják meg, fedezték-e itt fel valaha olyan színészt, vagy színésznőt, a ki képes lett volna olyanféle fontos mondókat, hogy „a ló meg van nyergelve“, vagy „a grófnő azonnal meg fog jelenni!“ végig mondani a német nyelvnek legdurvább insultálása nélkül? Hát ez az a német művészet a mely az itteni német színház sokat védett helyiségeiben tanyázik? Viszont pedig kérdezzetek meg Laubetól, a meiningiaktól vagy oly német felolvasóktól, mint Bodenstedt, Jordan, Brehm és Levinsky, akadnak-e valaha közönségre, mely művészetüket nagyobb háládatossággal és több szeretettel fogadta volna, mint Budapestnek éppen magyar közönsége?

Ámde ez csak egy mozzanata a nagy harcoknak és a német újságok naponta azt hirdetik, hogy Magyarországon a németek úgy bántalmaztatnak, mint a boérok Dél-Afrikában és hogy ellenük a kiirtás legkiméletlenebb rendszere alkalmaztatik, melyet politikai machiavellismus valaha kigondolhatott. A zulu-földdel és a boérekkel való összehasonlításra pedig egész tisztelettel azt felelem, hogy a német közönség a boérok és Dél-Afrika viszonyairól általában sokkal alaposabb ismeretekkel bír, mint a magyarországi állapotokról, mert Dél-Afrikáról sokkal jobb német könyvek léteznek, mint Magyarországról. Ha olvasunk, mi mindent írnak néha éppen a legkomolyabb német lapok Magyarországról és népéről, az éppen úgy hat ránk, mintha valakinek eszébe jutna, hogy Berlinnek mai állapotát azon rajzok után csatolják, melyeket Hackländer adott évtizedek előtt a német „Kleinstadtereiről“, midőn az még virágjában állott. A német illusztrált lapokról meg épenséggel elmondhatom, a nélkül, hogy szerkesztőiknek valamiképen beilegni akarnék, hogy néha a genrében igazán eljlesztő példáját nyújtják annak, hogy mennyire elmelet az emberi együgyűség a képes irodalom szolgáltatásában. Nemis az ily lapoknak szólnak e sorok, mert ezek soha sem fognak Magyarországról másképen szólni, mint a puszták famaz országáról, a melyben a rablók tenyésznek, a hol egy bibornok valamennyi egzignálnak kapitánya és a hol gyorslova jogások a maguk életét a csárdás táncz gyönyöreibe fullasztják. Ebben a komoly német lapok, azt hiszik — gonis lehetnének kissé vigyázóbbak a jalkiállítások megírására felfogadott embereik megvalogatásában.

Nézzünk hát egy kissé körül ebben az új magyar államban, vajjon van-e itt valóban elnyomva valaki s van-e különösen a németeknek okuk elnyomtatás felett panaszkodni?

Midőn körülbelül két évvel ezelőtt a belga igazságügyminiszter elrendelte, hogy a büntető-törvénykönyv vlm nyelven is kiadassék, akkor ezt a rendeletet egész Európá a legkiválóbb szabadelvűség tényeként magasztalta. Nos hát Magyarországon minden törvényt nyomban megjelenése után az országban divó mind a hét nyelven: német, szerb, tót, román nyelven éppen úgy adják ki, mint magyar nyelven. Az első folyamodású bíróságok, a municipiumok, községek és egyházi hatóságok egészen szabadon élnek a maguk választotta nyelvvel; a kormány pedig gondoskodik arról, hogy minden nemzetiség gyermekei akadémiai tanulmányaikig anyanyelvükben oktattassanak; a főiskolák birnak tanszékekkel a német irodalom és a legtöbb más nemzetiség nyelve számára; a vallásfelekezettek, községek és magánosok fel vannak jogosítva az ország bármely nyelvének ápolása czéljából iskolákat (alsóbb és magasabbrendűeket), irodalmi egyleteket, hirlapokat stb. alapítani; a közhivatalok betöltésénél egyetlen nemzetiség sem bír semmiféle előnnyel, de a kormány törvény által kötelezve van arra, hogy kinevezéseinel ügyeljen a nem magyar kerültekben arra, hogy az illető hivatalnok az ama helyen divó nyelvet vagy nyelveket bírja.

(Folyt. köv.)

Az iparügyi enquete

VII. ülés.

(Folytatás.)

A IV-ik kérdésre nézve, Helly Ignác véleménye a következő. Kétségtelen, hogy eddig a szabadársulatok nem jöttek létre oly számban, a mint kívánatos lett volna, de még az ellen-nézettük is konstataiták, hogy vannak közöttük számosan, melyek életrevalóságukat fényesen behizonyították. Hogy kevés társulat alakult, annak oka az volt, hogy nem lévén kénytelen minden iparos belépni a társulatba, ha 8—10 ipar össze is állott egy kis városban, ez a megélhetésre nem volt elég, mert társulat pénz nélkül nem működhetik.

Gondoskodni kell tehát arról, hogy szabad társulatok számára a pénzalap megszereztessek, természetesen megállapítván, hogy e pénz mikép és ki által fog kezelteni és hogy kizárólag ipari célokra fog fordítani. Legelőszertbb-nek vélné, ha kimondatnék, hogy mindenki, a ki a magyar korona területén iparüzletet akar nyitni, mielőtt ez üzletet megnyitja, tartozzék az iparhatóság kezébe egy bizonyos összeget egyszer s mindenkorra letenni. Áttérve az ötödik kérdésre, kijelelti, hogy az I. és II. foku iparhatóságok eddigi szervezetét célszerűnek nem tartja; kijelelti továbbá, hogy igenis célszerűnek tartaná, hogy az első foku iparhatóság az iparhatóságok által e célra választott tparosokkal egyetemben, — a II. foku hatóság az ipar- és kereskedelmi kamarák által választott iparosokkal egyetemben járjon el. Ezt aként véli keresztülvendőnek, hogy minden szabad ipartársulat a maga kebléből egy évre bizottságot választana, a hatóság adatusaként működne és a hatóság nem volna felfogadott a bizottság informatív votuma nélkül egyetlen egy ipar kérdést is megoldani. A törvényben még kimondandónak véli azt, hogy az a kereskedő, a ki egyttal ipart is üz, pl. szabást tart stb, iparosnak is tekintessék és kötelezve legyen az üzlet engedélyezési illetéket ipari czélokra lefizetni.

Ráth Károly: A főkitógás, a melyet a kénysztársulatok ellen felhozhat, az volt, miszerint ez vérlázító megszoritása a személyes szabadságnak, és ime most éppen az, a ki a vérlázító kifejezést használta, azt kívánja, hogy az iparosok iparuk megkezdésekor bizonyos összeget fizessenek. Konstataitja, hogy a különféle véleményben levők a célra nézve már egyet-értenek, és azt hiszi, hogy nem sokára az eszközök nézve is létre fog jönni az egyet-értés.

Madrony Soma: A földolog az, hogy a testületeknek hatásköréhes tartozzék a segélypénztárak életbeléptetése. Ha általános testületi szervezés lesz, akkor ezen kérdés tulajdonképen nyek közé jutva, türelmet tanusítani. Ha nem ne gondold Gertrud, hogy azért, mert emlékeztettek most arra, mi a helyes és nem helyes részdórl, talán kétségbeesem az iránt, hogy egykor nem leszesse olyan, a milyennek óhajtanálak. Mit most te újabb megpróbáltatásként tekintesz, kell hogy újabb erőt adjon neked annak elviseelésére és én annyira bizom benned, miként hiszem, hogy miután ismered óhajomat, minden körülmények közt igyekeznél fogsz Ellisé irányában illó szelidséggel viselni magadat.

— Minden esetre miss Emilia, mindenesetre, ez feltett szándékom. Nem fogok visszafelelni neki, ha csunya, goromba lesz is irántam, és ha ajkaimat kellene is átharapnom, csakhogy ellentmondásra ne nyiljanak fel azok.

— Oh! azt nem hiszem, hogy erre szükség fogna lenni, szolt Emilia mosolygva. Ellisé modora kissé durva, az igaz, de majd hozzák fogsz szokni gyermekem.

E perczen az előszobából hangosan kiejtett szavak hangzottak be: — Miss Flintet akarja ön meglátogatni? Ugy! Miss Flint a miss Emilia szobájában van. Nagyon előkelő társaság mondhatom!

Gertrud arcát égő pir borította el, mert a mrs. Ellis hangja volt, mely így beszélt, s a modor, melylyel kiejtette szavait, szerfölött gunyos volt. Emilia az ajtóhoz lépett, s feltárta azt.

— Ellis asszony!

elesik, feltéve, hogy a testületnek feladatává tétetik a betegsegélyezés és temetkezés, mert az esetben arról külön intézkedni nem szükséges. Ha azonban nem lenne általános testületi szervezés, akkor e kérdés aktualitással bír.

KÜLFÖLD.

Az angolok helyzete Dél-Afrikában. Roberts tábornok tegnapelőtt hagyta el Londont, hogy Dél-Afrikába utazzék. Azonban nem valószínű, hogy a brit csapatok, bármint gyorsaságot fejtsenek is ki, a hadműveleteket 6 hét leforgása előtt megkezdhesék. Jelenleg sir Evelyn Wood vette át a parancsnokságot a fokföldön állomásozó csapatok felett és a mint őt eddigi kétkedő Fabiusi eljárásból meg lehet ítélni, nem fogja magát elragadtatni Colley példája követésére. A boérek kormánya egyelőre igen óvatos katonai politikát követ. Azonban a kormány tevékenysége és erélyessége az egész országban méltányoltatik. Az ottani angolok is elismerik, hogy a boérek rendkívül mérsékelten viselik magukat, úgy hogy inkább rokonszenvet, csodálást, mint ellenséges indulatot keltenek még ellenségeiknél is, sőt igen valószínű, hogy ha az angolok még anélkül is, hogy az eddig szenvedett vereségeket fényes győzelemmel megboszulnák, békét kötnének és elismernék Transvaal függetlenségét, ezt nem tekintenek szégyenvesztésnek Angliára nézve. Az angoloknak még azt is meg kell gondolniok, hogy a boérek nem egyedül állanak, mert nemcsak Transvaal, hanem az Oránje köztársaság, Natal és az egész Fokföld velük van. Az angolok tehát meg fogják ragadni az alkalmat, hogy a boérekkel kiegyezkedjenek, sőt mint mondják előzetes békealkudozások sir Evelyn Wood és a boérek főnökei Kruger és Joubert közt meg is kezdettek.

Izgalmas jelenet a francia kamrában.

A tegnapi kamara ülés, melyben Clémenceau a fegyverek és löpörnek Görögországba szállítása iránt interpellációt intézett, igen látogatott volt. Ezen interpellációra Ferry miniszterelnök válaszolt, de ezen válasza Clémenceaut ki nem elégítette és azt mondotta, hogy a hadügyminiszter itt önkényszerűleg járt el. Ferry (félbeszakasztja.) Nem, ő a pénzügyminiszterrel egyértelműleg cselekedett. Clémenceau. Hiszek önnek, miután erről biztosít, de én másként értesítettem. (Zaj a baloldalon.) Én a hadügyminiszterhez mentem, hogy vele e tárgyra nézve szolljak és ez nekem ekkor ezt mondotta: „Azt gondolja ön, hogy én nem tudom, hogy ezen löpör Görögországnak van szánya?“ (Nagy zaj.)

Farre hadügyér. Azt mondtam volna önnök? Clémenceau. Minden bizonynyal. Farre (izgatottan felugrik székből.) Én határozottan mondom, hogy ez nem így van. Clémenceau. Megelégszem ezen tagadással. Tévédhottem. (Nagy zaj és zútvár a kamarabeli tagok közt.) Franciaország köztársaság lévén, nekem jogomban áll a hadügyminisztert interpellálni, ezen jogomban engem senki sem korlátozhat. (Újra nagy zaj, az elnök csendre inti a kamarai tagokat.) Hogyha tagadhatta a kormány, hogy Görögországnak löpört szállított, ha ez csakugyan oda indított? Ferry: Mi egy oszták czégnek, nem pedig Görögországnak szállítottunk löpört. (Zaj jobbról.)

Clémenceau: Hogyan szállíthatott bárhová is a kormány, melynek jegyzékeiben oly résztjósó

— Mi az Emilia?

— Valaki idegen van itt?

— Igen, egy fiatal ember, ki Gertrudot akarja meglátogatni. Gondolom a fiatal Szulliván lesz.

— Villi! kiáltott fel Gertrud, az ajtó felé sietve.

— Lemehetsz Gertrud, s beszélhetsz vele, szolt miss Emilia. Aztán jöjj ide vissza, ha eltávozott, s ön pedig Ellisé bejöhet, hogy felszedje az apró fancieskákat a földről, s kissé rendbe hozza szobámat. Azt hiszem talál itt rendezni való, miss Rendolf mindig úgy szertehány holmit, ha pipere cikkekkel készít, mint ma is.

Ellisé né belépve, elkezdte összeszedni a szemetet, s aztán egyik kezében a tarka, másikkban a kelmedarabkákat tartva, leült egy törpe pamlagra a kandalló mellé, s elkezdett Gertrudról beszélni.

— Mit akar e gyermekkel tenni Emilia? kérdezte; iskolába járattni?

— Igen, a télen a W. ur növeldéjébe fog járni.

— Hogyan! nem igen költséges hely lesz az egy ó fajta gyermek számára?

— Költséges iskola minden esetre, felelt Emilia, de a legjobb tanítóhoz akarom adni őt, kit csak ismerek, s atyámnak sincs ez ellen semmi kifogása. Ő is ugy vélekedik, mint én, hogy ha mások tanítására akarjuk őt előkészíteni, őt magát kell legelőbb is alapos oktatásban részesíttetni. Mindjárt az első este, midőn vissz tértem a városból, beszéltem vele e

aggodalmak fejeztetnek ki, titokban fegyvereket és lőkeszletet? Ez tehát Franciaország elámitása, de ép ugy Görögországa is, midőn ezt intjék békére és közbenjárók által fegyvereket küldünk oda? (Jobbról élénk tetszésnyilvánítás, kiáltások a balon: Egyszerű napirend.) Ez utóbbi csakugyan 311 szóval 156 ellen el is fogadtatik.

IRODALOM és MŰVÉSZET.

Az egyházi festészet emelése tárgyában kiküldött bizottság tegnap megtekintette Lotz Károly műtermében azon szürarajzokat, melyeket e jeles művészünk a ferencvárosi templomban festendő fellestményekhez készített. Ezek Szent László, Szent István, továbbá az ablakközzökbe Dávid, Rebeka, Szent Anna és keresztelő szt. János alakjai. A bizottság megjelent tagjai, névszerint Ipolyi püspök elnök, Keleti Gusztáv és Ligeti Antal egyenként bírálat alá vevén a szép rajzokat, azokat helybenhagyták s így a tavaszi idő nyíltával Lotz újra meg fogja kezdeni munkálkodását a templomban, hol már töle és Thautól több fellestmény van készen. (O. E.)

*

Szigligeti Ede emlékeztetést üli meg ma este a budapesti nemzeti színház, elhunyt hírneves írónk egyik kiválóbb drámáját „Gritti“t adván elő.

*

Kürthy Emil szellemes kis vigjátéka: „A szökevény“ ma a második előadásán Budapestben meg nagyobb tetszést aratott, mint először.

*

Helvey Laura jelenleg szülővárosában Aradon vendégszerepel.

*

Ujzenemű. Tábornok és Parseh nemzeti zenemű-kereskedésében Budapestben megjelent: Dalesokor a népszínház kedvelt népdalaiból. 1. Esteledik, szól a galya kolompja. 2. Vadgalamb szállt. 3. Ninesen nálunk. 4. Elmenek ma hozzád. 5. Hoka lovam. 6. Olyan ember (Arra kérem). 7. Marsadjusztirungba voltam. 8. Ha te tudnád. Énekhangra zongora kísérettel (Vagy zongorára külön) alkalmazta Erkel Elek. Ára 1 frt.

*

A képzőművészeti társulat közgyűlése. A sugárúti díszes palota egyik kisebb termében nyitotta meg Ipolyi Arnold püspök és társulati elnök az ez évi közgyűlést.

A társaság bellügyeire nézve felemlíti, hogy a múlt évben kiadott felhívásra eddig csak 400 aláírást nyertek, míg az országnak mintegy 160 törvényhatósága közül csak a kisebb részből jött istápolás, válasz és adomány.

A társulat tagjainak adandó műlapokra nézve kiemeli, hogy a társulat kezei egy-két évre részben kötve vannak előbbi szerződések által, „Köteleztünk — így folytatja — ennél fogva egy idegen sokszorosító műintézet műlapjait tagjaink számára átvenni.

A társulat jövedelmeiről szólna, kiemeli, hogy a közoktatási miniszter 6000 frtot vett fel tárcájába a társulat segélyezésére, de a törvényhozás azt 4000 frtra szállította le. A kiállítások ez évben nem csak fedezték a rájuk fordított nagy költséget, sőt jövedelmet is hoztak.

Az elnöki megnyitó után felolvasták a választmány jelentését, mely egyhangulag el is fogadtatott. Ebből a jelentésből kitűnik, hogy Ipolyi Arnold felszólalásai azt eredményezték,

tárgyról és ő is helyeselte abeli nézeteimet, hogy jobb lesz valami kenyérkeresetet adni a lányka kezébe, mint hiányosan neveltetni, kényes uri hölgyet csinálni belőle és így minden komolyabb helyzetre képtelenné tenni őt.

(Folyt. köv.)

A nagybácsi hagyománya.

— Elbeszélés. —

Némethő Székely István.

(Vége.)

A házbejáratát virágok és koszorúk díszítették. Az öreg Regina a konyhát és pincét igyekvők ellátni, s e mellett majd itt, majd ott rendezkedett, hogy minden rendben legyen a nem nagy számú vendégek befogadására. Ezen öreg jó lélek is egész izgatottságban volt. Abba járt, hogy nevelt gyermekének házában töltendő utolsó napját lehető kellemessé tegye.

Éppen 12 óráig a városi toronyóra, midőn Vilmos menyasszonyával a Dr. Trager udájába vezető lépcsőkön felhaladt. Kissé komolyan látszott, midőn Lizit szeretőjével látta belépni irodájába, melynek falait az irományok számára készült polczok egészen elfoglalták. Lizike menyasszonyi ruhájában, egyszerű fekete selyemben volt, gyászra nem engedvén világosabb színű ruhát ölteni magára, fején myrtus koszoru, karja Vilmos karjában, kire néha-néha oly édesdeden tekintett fel.

„Ah, Isten hozta önöket,“ szöla Trager a belépőköz. „Éppen vártam önökre.“ Aztán kezét nyújtá előbb Lizikének, majd völégényé-

hogy 1880-ban a társulat vagyona 25,365 frttal szaporodott, pénzkészlete pedig az év végén tett 11,456 frtot. A pártfogó tagok száma hattal, az alapító tagoké kilenczel a rendestagoké 354-el szaporodott. Ezeken kívül számos oldalról segélyben részesül a társulat, több alapítványt nyert: így Ráth Györgytől 5000 forint Somogy megye jutalomdíja 1000 frt stb. A társulat vagyona 5101560 frt; nyugdíjalapjának jár. 16,386 frt, tartozás 130,280 frt. Bevételé tett 47,976 frt, melyből a társulati vagyon 25,395 forinttal szaporodik. A folyó évre előirányozva lett 78,093 frt bevétel, 58,677 frt kiadás.

Erre következőket az alelnök és 15 választmányi tag választása. Az érdeklődés most izgatottsággá lett, lévén az alelnöki tisztségre két jelölt: b. Kaas Ivor és Zichy Antal. Miután a jelen volt tagok beadták szavazataikat. Összesen beadott 108 szavazat, melyek közül Kaas Ivor nyert 52, Zichy Antal 53, Gereguss Ágost 2, egy pedig érvénytelen volt. E szerint az általános többséget egyik sem nyervén el, új választás lesz.

A választmányba — mint azt az elnök délután 4 órakor kihirdette — a művészek közül Gerster Kálmán, Kovács Mihály, Ligeti Antal, Pállik Béla és Szász Gyula, a nem művészek közül Havas S., Pulszki Károly, gr. Teleki Géza, Gereguss Ágost és Maszák Hugo választattak.

*

Blaha Lujza asszony Debreczenben márcz. 2-án lépett fel először. A piros bugyelláris került színe. Második fellépése pénteken volt a Cornevillei harangokban. A színház természetesen szufolásiag megtelt; a kihívásoknak nem volt se vége, se hősze.

*

Patti Adelina tegnapelőtt lépett fel először Párisban az Alvajáró Amina szerepében a Gaité színházban. A Patti előadások száma 18-ra van megállapítva. Patti 10,000, Nicolini 3000 frankot kap minden föllépéséért. Párisból Patti Nicolinnal angolországi jóságára utazik s április végével közre fog működni Londonban a Coventgarden-színház olasz stagionejében. Ez a huszonegyedik stagione, melyben Londonban részt vesz.

A „KELET“ magántáviratai.

Bécs, márcz. 7. A hitelintézet és a Rotschild csoport képviselői Párisban való összejövetelük alkalmával több rendbeli pénzügyi műveletén kívül a török dohány-monopolium bérbevétele fölött is fognak tanácskozni. Ugy tervezik, hogy az ottomán bank is részese legyen ennek az üzetnek.

Páris, márcz. 7. Az Agence Havas a következő táviratot közli Algierből: A tunisi határon uralkodó viszonyok szabályozása czéljából megindított tárgyalásokat, a tunisi küldött utasításainak elégtelensége miatt felfüggesztették. Soukharas francia parancsnoka, visszatérése előtt Soukharasba, az elrabolt értékeknek és a rablások áldozatainak részleges kimutatása alapján, már szám szerint megalapította a francia kormány által követelt kárpótlást. A rablásokról szóló jelen-

nek, mialatt részvétellejesen tekintett a leány arcára.

„Kegyed kisasszony ugy-e azért jött, hogy a szükséges nyilatkozatot megtegye, melynek következtében a végrendelet érvényre emelkedik?“

„Azért!“ suttogá Lizi elfogultan.

„Kérem foglaljanak helyet. A törvényszabta tanuk jelen lévén, az önökre nézve kínos formalításokon hamar áteshetünk. Megjelenésükből gyanom ugyan elhatározást, de ezt tanuk előtt jegyzőkönyvre is kell venniük. Felolvassam újból a végrendeletet?“

„Szükségtelen,“ felelt Vilmos menyasszonya helyett, „egy óra múlva esküszünk, ez megmond mindent.“

„Mindén bizonynyal,“ mondá nevetve Trager, „de engedje a kisasszonyt beszélni.“

Lizike sáppadt arcát hirtelen gyenge pirosság látá el, s lelkizdve elfogultságát, szorosan az asztal mellé lépett.

„Kijeletem,“ mondá érthetően és szilárd hangon, hogy nagybátyám hagyományáról lemondok, miután völégényemmel Hartung Vilossal egy óra múlva egybekelné akarok.“

Az ügyvéd bólintott.

„E szerint kegyednek még csak az 1000 frt hagyatéka van joga, igazolva lévén, hogy az eddig letelt három hó alatt nem ment férjhez Hartung Vilmos urhoz s ezen idő ma 12 órakor letelt. Mielőtt azonban a jegyzőkönyvet aláírna, szükséges a végrendeleti záradékot kegyednek felolvasnom. Ezen záradék külön borítékba volt zárva azon határozott reá vezetett kívánsággal, hogy ez csak az öreg halála után három hó múlva, midőn kegyed nyilatkozatát már beadta, bontassék fel. Ezen záradék létezéséről az öreg ur szigorú meghagyása folytán önöknek mit sem

tés bizonyítja, milyen szomorú viszonyok uralkodnak a tuniszi határon.

London, március 7. A „Daily News“ jelentése: Wood tábornok Jouberttal, a boerek hadvezérével, nyolcz napi fegyvernyugvást kötött. A boereknek megengedettett, hogy 8 napig élelmiszert szállíthatnak az általuk elfoglalt pontokra. A boerek ragaszkodnak függetlenségük elismeréséhez és vezéreiknek megkegyelmezéséhez.

Konstantinápoly, márcz. A nagykövetek tegnapi összejövetelük alkalmával nem tartottak értekezletet, mivel Szerver pasát mindjárt az ülés megnyitása után a szultáni palotába hívták.

Bécs, márcz. 7. A költségvetési bizottság elfogadta a költségvetés általános jelentését és valamennyi szavazattal az alkotmánypártiak szavazata ellenében a pénzügyi törvényt; e szerint külön törvény segélyével fognak gondoskodni a 32.848.310 frtnyi kezelési hiány fedezéséről és az idén esedékes 20.600.000 frtnyi kincstári jegyek beváltásáról.

Az adóbizottság befejezte a földadó főösszegéről szóló törvényjavaslat általános vitáját.

Bécs, március 7. A Pol. Corr. bu dapesti értesülése szerint a magyar országyűlés feloszlásának ideje még nincs meghatározva, mivel a trónörökös menyegzője valószínűleg a nyáron lesz és másfelől a Németországgal folytatott tárgyalások rövid időn egy tariffa szerződésre vezethetnek s budapesti irányadó körök azt óhajtják, hogy mind a két eset együtt találja a magyar országyűlést.

Philippopol, márcz. 7. Az angol consulátus megbízottja Mr. Stephen a mohamedán lakosság panaszainak megvizsgálására Burgárba indult. Ugyanezen célból Aleko pasa egy bizottságot küldött ki.

Bécs, márcz. 7. Párisból jelentik, hogy Andorai köztársaság határain a francia kormány elővigyázati rendszabályokat léptet életbe a fenyegetett nyugalom megzavarása ellen. De a kis köztársaság elfoglalása senkinek sincs szándékában.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1881. márcz. 8.

Helyi hírek.

— **Uj szélbali lap.** Mint az „Ellenzék“ írja, Magyar Mihály tanár Tordáról ápril hóban „Kossuth Világ“ czimmez szélbali politikai hetilapot fog Kolozsvárról megindítani. — Minthogy az erdélyi részekben ilyen világ nem létezik, azt hisszük, hogy a „Kossuth Világ“ is rövid fennállás után, egy jobb világba költözik.

— **Színházi hírek.** Perlaki Gizele a k. a. jutalomjátéka szombaton lesz. Ez alkalommal „Bajszerező“ K. Papp Miklós darabja kerül színe és K. Papp Miklós né urasszony is közre fog működni. — Battené színházunk szorgalmas tagjának jutalomjátékául „Mathusa“ szólhattam. Reméljük, hogy önökre nézve kedvezőt tartalmaz.

Lizike az ujság ingeretől felizgatva, félelem és remény közt nézett Vilmosra, lesvén az ügyvéd szavait.

Hallják tehát:

„Végrendeletem utólagos kiegészítése felbontandó halálom után három hónappal, mihelyt unokahagom nyilatkozatát megtette!

Erre felbontotta a borrtékot.

Végrendeletem határozata ellenére azt akarom, hogy összes készpénz vagyonom unokahagomra Baumann Luízára szálljon, ha ő, a végrendeletemben kitett fenyegetés dacára, Hartung Vilmoshoz szándékszik nélkül menni. Szerelme és a tölem hallott tanácsok, soha sem cselekedni szíve és lelkiismerete ellenére, sokkal szilárdabban szívében, mint a gond és aggodalom nélküli élet után való vágy s az én iránta érzett szeretetem és gondoskodásom ilyen szilárd elhatározásnak nem lehet ellensége. Ezen vagyonnal áldásomat is azon kívánsággal adom nekik, hogy a vagyon több örömet szerezzen nekik, mint szerzett nekem. Következik a néválírás, pecsét, valamint a törvényszéki hiteltesítés.“

Lizike könyekbe tört ki, melyek az öröm és fájdalom könyei valának. Vilmos meglepetten állott ott, nem tudván fűleinek ligyen-e, vagy sem. Trager azonban a fiatal párhoz lépén, s kezeit megfogván, megindultan mondá:

„Fogadják az én szerencsevánatomat is.

Hogy mily vidám volt a fiatal pár menyegzője, ezt elképzelni igen, de leírni nem lehet.

lem herceg“ operette fog e hó végén előadni. Ugyanez időben lesz Borovszki Matild jutalomjátéka is.

— **Visszatért.** Emlékezhettek olvasóink, hogy ezelőtt mintegy két hóval megemlékeztünk egyik helyi hírtünkben P. M. polgártársunk hitvány életéről, ki az alatt, míg férje Mocson vásáron volt, szeretőjével megszökött. Az érdekes kaland folytatása következő: A kiábrándult nő f. hó 7-én a Brassó felől jövő gyorsvonaton szerencsésen megérkezett Kolozsvárra; itt nagy titokban megszállott egy régi kománjánál, kinél e szavakkal köszöntött be: „Se szeretőm se pénzem, az isten legyen irgalmas nekem.“ A szerencsétlen nőre azonban itt szomorú hír várt, mert a míg ő oda volt, a bánatos férj vizsgálatát keresendő, az üresen maradt családi fészket nem hagyta üresen asszony dolgában.

— **Színházi játéklend.** Kedd márcz. 8-án „Idegen“ Jászai Mari fellépte. Szerda márcz. 9. „Machbeth“ Jászai M. utolsó fellépte. Csütörtök márcz. 10. „Franciák Milanóban.“ Péntek márcz. 11. „Nini.“ Szombat márcz. 12. „Bajszerező“ Perlaki G. jutalomjátéka K. Papp Miklós né fellépte. Vasárnap márcz. 13. „Kintornás család.“ Hétfőn márcz. 14. „Fatinitza.“ Kedd márcz. 15. „Vilmors Marquisné.“ Szerda márcz. 16. „Tartuff.“ Csütörtök márcz. 17. „Sevillai borbély“ Szentgyörgyi jutalomjátékául. Péntek márcz. 18. szünnap. Szombat márcz. 19. „Gólya király“ először. Vasárnap „Gólya király“ másodszor.

— **Lapunk mai számával** veszik olvasóink Fleischmann és Weber budapesti kereskedők csinosan összeállított mag-árjegyzékét.

Hazai hírek.

— **Marosvásárhelyről** írja rendes levelezőnk, március 7-ikéről: A tegnapi esti pique — nique — telttél valamennyi farsangi bálalón. Első sorban mindenesetre a rendezőseget kell megdicsérnünk, hogy rövid idő alatt egy ilyen valóban élvezetes farsangi estét tudott elővarázsolni a nagy bójtben is. A Transylvánia diszterme aligha fogadott be közelebbi időben válogatottabb közönséget, mint ma e zártkörű estélyen. A feszletlen jókedv sem hiányzott; a négyeseket 50 pár táncolta. Az ételek és italok felszolgálása körül, oly mintaszerű szép rend volt, a milyet a vendéglősnél sohasem észleltünk. Kiváló díszesét illeti a tekintetben Burdacs Alajosné és Fogarasi Döméné ő nagyságait, kik egész éjen át a leglelkiesmeretesebb hazi asszonyt felülmúló gondoskodással viseltettek minden egyes vendég kíváncsalmára és megkínálása körül. A kedélyes táncvirgalmom, ugy a polgári, mint a két helyben állomásozó katonai tisztikarbeli kitűnőségeken kívül még Kolozsvárról is volt egy törzstiszthez szerencsénk, a kit — mint halljuk — a marosvásárhelyi szép leányok szép emléke csalt ide; nem is hiába, mert ennyi és ilyen szép leány nem mindennit terem. A helyi jótékony nőegylet és székelv árvelányház javára március 12-én, 19-én, 26-án, április 2-án és esetleg husvét másodnapján 20 krajczáros belépti díjjal jótékonykezélt állírléstelyeket rendez, melyekre a főúri körökből is többen igérték meg közreműködésüket, a melyek minden évben, a bűjti hetekben, felolvasásokkal, hangversenyvel egybekötve, igen szép anyagi eredményt mutatnak fel a szegények és árvák javára. A r g u s.

— **Sztupa Andor** jólszervezett szintársulata jelenleg Nagyszebenben működik. Egyelőre csak tizenkét előadásra nyitott bérletet, s eddigelő „Fatinitzát“ és Lukács „Ágnes asszony“ című darabját adták elő. A társulattal — mint a H. Z. írja — a közönség nagyon meg van elégedve, s remélhetőleg továbbra is kellő pártfogásban fog részesülni.

— **Wächter Frigyes** főispánt Frigyes napján sok oldalról üdvözölték. Tegnapielőtt déleben a szebenmegyei testületek fejezték ki jókívánságaikat, s a többek között Román Miron metropolita, Kozma Párthén képviselő és Bologa Jakab udvari tanácsos a románok részéről üdvözölték őt. Este a szebeni magyar dalegylet serenádót rendezett tiszteletére, a kikkel a főispán azt a tréfát tette meg, hogy az egész egyület in corpore elfogadta és vendéglátó asztalánál késő éjig fogva tartotta.

— **Postajárás.** A nagyméltóságu közmunka és közlekedési m. kir. miniszterium engedélye folytán Seps-Szent-György és környéke levél postai forgalmának gyorsítása céljából a földvári pályaudvar és Seps-Szent-György közt folyó hó 11-től kezdve napontai lovaspostajáratt rendeztetik be, mely egyrészt a kolozsvár-brassói XXXI. számú mozgóhoz, és másrészt a brassó-nagyváradi 1 számú gyorsvonathoz fog csatlakozni. Ezen új járat életbe lépésétől tovább a brassó-kézdivásárhelyi malle, illetőleg csirol posta Brassóból csak is a nagyvár-Brassói 2. sz. és predeal-brassói 1. számú gyorsvonatok megérkezése után fog elindítani és ezen változásból képest a prázsmár-hemányi, azon-sepsi-szt-györgyi, kovászna-sepsi-szt-györgyi, és bodzaforuló nagyborosnyói küldővez postajáratok is megfelelően szabályoztatnak. Az új menetrendek következők: Földvár pályaudvar és Seps-Szt-György közt: Indulás p. udvartól d. előtti 10 órakor. Érkezés Seps-Szt-Györgyre d. 12 óra 40 perczkor. Indulás Seps-Szt-Györgyről

d. e. 10 óra 30 perczkor. Érkezés földvári p. udvartól d. u. 1 óra 10 p. Brassó-Kézdivásárhely közt: Indulás Brassórol d. u. 5. ó. Érkezés Seps-Szt-Györgyre este 9 ó. 10 p. Érkezés Kézdivásárhelyre éjjel 1 ó. 35 p. Indulás Kézdivásárhelyről reggel 5 ó. 45 p. Érkezés Seps-Szt-Györgyre d. e. 9 ó. 55 p. Indulás Seps-Szt-Györgyről d. e. 11 ó. Érkezés Brassóba d. u. 3 ó. 10 perczkor. Kovászna-Szepe-Szent-György közt: Indulás, Kovásznáról reggel 5 óra 30 p. Érkezés Seps-Szent-Györgyre d. e. 10 ó. Indulás Seps-Szent-Györgyről d. u. 1 ó. 30 p. Érkezés Kovásznára esti 6 ó. Bodzaforuló-Nagy-Borosnyó közt: Indulás, Bodzaforulól reggel 4 ó. 30 p. Érkezés, Nagy-Borosnyóra reg. 7 ó. 15 p. Indulás, Nagy-Borosnyóról d. u. 4 ó. Érkezés, Bodzaforulóra este 6 ó. 45 p. Uzon-Seps-Szent-györgy közt: Indulás, Uzonról reg. 8. ó. Érkezés, Seps-Szentgyörgyre d. e. 9 óra 30 p. Indulás, Seps-Szentgyörgyről d. u. 1 ó. 30 p. Érkezés, Uzonra d. u. 2 ó. Prázsmár-Hemány közt: Indulás, Prázsmárról d. 12 ó. 15 p. Érkezés Hemányba d. u. 1 ó. 15 p. Indulás, Hemányról este 6 ó. 45 p. Érkezés, Prázsmára este 7 ó. 45 p. Mi ezennel közhírre tétetik. Nagy-Szeben, 1881. márcz. 1-én. A m. kir. postaigazgató. Follért.

— **Gyászjeletést** vettünk, mely id. G. gesi Sámuel tordai polgárnak f. hó 6-án, életének 58-ik évében, elhunytát jelenti.

— **Párbaj.** Véres kimenetelt párbaj volt tegnapielőtt délelőtti a fővárosban Lanceli Béla és Kégl István urak között. A párbajra egy a Hungáriában megtartott pikniken előfordult összekoccanás adott okot. Mind a két párbajozó jelentékeny sérülést szenvedett.

CSARNOK.

Apróságok.

Részrehajlás.

Boyer apát egyetlen dalmít sem aratott sikert, dacára, hogy nagyszámú ily darabot írt, ezek majd mindenikét Racini epigrammái tették tönkre. Elhatározta tehát megkísérteni, ha e sok rendbeli bukásnak ok nem csak a személye ellen irányuló ellenszenvben keresendő. „Agamemnon“ című tragédiáját, mint Asse-ron Pades művét, hirdette a falragaszokon. Ez egy nem régen Párisba érkezett fiatal gascogne-i volt, ki kedveltségnek örvendett a salonokban. A darab általános tetszéssel fogadtatott, mindenki tapsolt és tombolt. Maga Rácin is megelégedését nyilvánította ez új dalmít felett.

A kült nem tékezhethetv diadala felett örömet, s nem bírva tovább megőrizni titkát, hangosan felkiáltott a földszintről:

— És pedig a darabot Boyer írta, dacára a Rácin ur jó véleményének!

Másnap ugyane dalmítet irgalmatlanul kifűtölték.

A toaszt.

Mihelyt Pompadour márkia elismert kedvesse lett XV. ik Lajosnak, azonnal elvált férjétől, Etioles urtól, nem illett tehát, hogy tovább is nevével élje, azért ruházta fel őt a király a Pompadour markinő czimmez. Egy régen kihalt főúri család neve volt ez. Ez új minőség kezdeteke meglehetősen tréfas jelenet folyt le ezt illetőleg, egy vidéki városban. Etioles ur számlázatve Párisból, távolabbi vidékeken utazgatott. Egy nagy ebéd alkalmával, melyre nem csak hogy hivatalos volt a párisi ur, de mely részben ő érette rendeztetett, egy öreg falusi nemes is bevetődött volt a városba, s részt vett a vendégségbe. Az öreg ur elég szerencsés volt nem ismerni sem az udvart, sem a királyt, sem ennek kedvessét, soha hírt sem hallotta, ez ujjonnan feltűnt csillagnak. Csak az lepte meg, hogy az ismeretlen utazó iránt mindenki oly kíváló tiszteletet látszik tanúsítani s ő is ehez kíván alkalmazkodni. Kérdi egyik szomszédjától az asztalnál, hogy ki tulajdonképen ez uri ember.

Azt felelték neki, hogy a Pompadour markinő férje.

Emberünk igyekszik jól eszében tartani e különös nevet s a legelső alkalmat felhasználva, megtöltő poharat áll, Etioles ur felé fordul, s mint oly emben, ki az udvariasság szabályainak teszeleget, így kiállt fel:

„Pompadour márkia ur engedje, hogy egész barátságom felköszöntsem őnt, s igyam egész-segéért!“

Mindenki elkezd nevetni, kivéve a toaszt hűsét, ki méltán azt billette, hogy kegyetlen guony akarnak itt üzni belőle.

A szónok lehangoltan ül vissza helyére, belátva, hogy valami nagy ostobaságot mondott, s feltette magában, hogy ezentul senkit nem fog addig felköszönteni, míg tűze eszében ki nem tudakolja az illető nevéét és állását.

KÖZGAZDASÁG.

A szerbiai marhabevitel ügyében az erdélyi gazdasági egyetl igazgató választmány a következő feltejesztést intézte báró Kemény Gábo miniszterhez:

Nagyméltóságu miniszter ur!

A szerbiai marhabevitel ellen száznál több tekintélyes erdélyrészi állattenyésztő, marhahizlaló, szeszgyáros és marhakereskedő kérvényt nyújtott be Nagyméltóságodhoz, mely pártolás végett erdélyi gazdasági egyelettnkhez is Áttétvén, közelebbi igazgató választmányi ülésünk napirendjére volt tűzve. Igaz, hogy azóta Nagyméltóságod magas válasza is közöndomásra jutott, de tekintve egyrészt a szobónfargó ügynek messzeható fontosságát, másrészt az idézett válaszeiratnak tartalmát, igazgató választmányunk indokoltuak vélte ez ügyre röviden visszatérni és saját nézetének is tiszteletteljes kifejezését adni.

Mindenekelőtt tartozó kötelességünk határozottan kijelenteni, hogy e kérvény tisztán közgazdasági jólétünk érdekében keletkezett és semmiféle politikai tünstetessel a legtávolabbról sincs összekötve. Bizonyítja ezt a kérvény létrejöttének története, bizonyítja még hangsabban számos aláíróinak neve s pártállása, bizonyítja végre erdélyi gazdasági egyelettnknek jelen csalakozása, mert miután mindenkinek meggyőződését, hitvallását egyaránt tiszteltük, ebben garantált keresetünk és találunk az ellen, mintha bármely ügyben a bárhonnan nyilvánuló politikai érdekeknek nyujtanának támaszt!

Nem kívánva a kérvény indokait recapitulálni, csak annyit vagyunk bátrak tisztelettel kinyilatkoztatni, hogy azokat nagyjában elfogadjuk és helyeseknek tartjuk.

Igaz, hogy a gazdai osztály érkedével a fogyasztó áll szemben és miután ez a többséget képezi, kérdés: vajjon magasabb szempontból fogva fel az ügyet, nem-e szükséges oly intézkedéseket tenni, melyek ezen árucikknek t. i. a vágó marhának megolcsulását vonják maguk után?

Ily érv előtt mi is meghajolnánk, de ez nálunk csak elméletben áll, mert fejletlen kereskedelmi viszonyaink mellett néhány tízér monopolizálja az üzletet és míg egyrészt tény és a főváros vásári tudósításában is olvasható volt, hogy a szerbiai marha megjelenése a vételárakat lenyomta, — másrészt seholsem tudunk adatot találni arra nézve, hogy a fogyasztó közönség a húst is ennek megfelelően olcsóbban kapta vagy kapná!!!

A legnagyobb baj, mely a szerbiai marhabevittel együtt jár, kétség kívül az lesz, hogy a külföldi piactól állataink továbbra is kitylva lesznek, mert minél több kaput nyitunk meg a behozatalnak a keleten, annál több ajtó zárul be előttünk a nyugaton! Lehet ugyan, hogy a szerbiai állategészségügyi intézkedések nektük, — kik azokat a közvetlen szomszédból ellenőrizhetjük, — megnyugvást nyujtanak; de ez vajmi keveset használ, ha a német, ha a francia hasonló felfogásnak nem bódol, — erre pedig ugyancsak kevés a kilátás.

Nagyméltóságodnak idei 2229. sz. a. kelt és a kérvény egyik aláírójához, (kit téven annak kezdeményezőjének tartottak a lapok) Báro Hussár Károlyhoz intézett szomszédból elhatározottan kijelenti, hogy a „moldova és oláh-sági fejedelemségek“ből szarvasmarha hazánkba már évek óta egyáltalában nem bocsátatik be.

E hivatalos nyilatkozat kétségkívül megnyugtató lesz minden érdekeltek nézve, csak azon aggály támad a figyelemesebb szemlélőben, hogy vajjon azon tény, miszerint 84,237 drb. vágó és igás marha, mely az 1879. évi forgalomról szóló és a nagyméltóságu pénzügyminiszterium által közzétett szintén hivatalos kimutatás szerint, az erdélyrészi vámhivatalokat átlépte, miként egyeztethető össze a fenti szoros tilalommal? E részben igen nagy közönséggel vennők Nagyméltóságodnak kegyes felvilágosító válaszáat, hogy a nyilvánuló kételyeket el lehessen osztani!

A 2229. számú magas átirat, midőn constatálja, a marhabevitel tárgyában Szerbiának nyújtott némi könnyítéseket, egyszersmint kimutatja, hogy december 27-től január 16-ik a beés átvitel csak is 1043 darab vágó marhát tett.

Igaz, hogy e szám nagyon csekély, de ennek okát nálunk abban keresik, hogy a Dunán azon időtáibanja közlekedés meg volt rekedve, hajó nem járhatott, de mihelyt ezen akadályok megszűnnek, félt, hogy a bevétel tekintélyesebb és bennünket komolyan károsító lesz.

Meg vagyunk győződve, hogy mindezeknek egyszerű felemlítése elégséges arra, hogy Nagyméltóságod annyiszor tapasztalt áldásos gondoskodását ezen ügyre is kiterjesse és a lehetőség határai között a különben is sok teher alatt görnyedő gazdaközönségünket hathatós védelmé alá vegye. Egyszersmind bátrak vagyunk, mely tisztelettel kérni, hogy kegyeskedjék Nagyméltóságod a mult évi 397. szám alatt kelt feltéjesztésünket, melyben az csztrák marhapiacok függetlenné tételéből esetleg reánk háromolható veszélyeket tüntettük fel, szintén magas figyelmébe venni és megnyugtató elintézésben részesíteni.

Erdélyi piacei árak.

Deés, márt. 4. Egy hectoliter tisztabúza 1180, elegybúza 500, rozs 800, árpa 540, zab 360, törökűza 580, 100 kiló széna 360, szalma 160, 1 köbméter tűzifa 300, 1 kiló marha-

hús 36.

Fogaras, márt. 28. Egy hectoliter tisztabúza 1000, elegybúza —, rozs 800, árpa —, zab 340, törökűza 700, 100 kiló széna 220, szalma 100 1 köbméter tűzifa 270, 1 kiló marhabús 40.

Sz. Régen, márc. 3. Egy hectoliter tisztabúza 810, elegybúza 660, rozs 590, árpa — zab 240, törökűza 340, 100 kiló széna 320 szalma 140, 1 köbméter tűzifa 250, 1 kiló marhabús 36.

Beszterce, márc. 4. Egy hectoliter tisztabúza 900, elegybúza 780, rozs 690, árpa — zab 350, törökűza 540, 100 kiló széna 200, szalma 80, 1 köbméter tűzifa 360, 1 kiló marhabús 44.

Gy-Sz. Miklós, febr. 26. Egy hectoliter tisztabúza 1000, elegybúza 800, rozs 600 árpa 450, zab 250, törökűza 450, 100 kiló széna 330, szalma 60, 1 köbméter tűzifa 150, 1 kiló marhabús 36.

HIVATALOS ARFOLYAMOK

a budapesti áru- és érték-tőzszen

1881. márcz. 7

Magyar aranyjáradék	112.
Magyar vasúti kölcsön	127. 1/2
Magyar kel. vas. államköt., I. kibocsátás	85.50
Magyar kel. vas. államköt., II. kibocsátás	102. 1/2
Magyar kel. vas. államköt., III. kibocsátás	88. 1/2
Magyar földtehermentesítési kötvény	96. 1/2
Magyar földteherment. kötvény záradékkal	95.—
Temes-bánáti földteherment. kötvény	95.—
Temes-bánáti földteherment. kötv. záradékkal	98. 1/2
Erdélyi földtehermentesítési kötvény	94. 1/2
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötv.	—
Magyar szőlődezsma váltási kötvény	94. 1/2
Magyar nyermény-sorsjegy-kölcsön	115. 1/2
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	108.—
Osztrák járadék papírban	73. 1/2
Osztrák járadék ezüstben	76. 1/2
Osztrák járadék aranyban	90.
1860-ki osztrák államsorsjegyek	130.—
Osztrák-magyar bankrészevény	816
Magyar hitelbank-részevény	267.—
Osztrák hitelintézet-részevény	290.10
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	563.—
20 frankos arany	930.—
Német birodalmi márká	67.30
London (3 havi váltókért)	11765

JÁSZAY MARI a budapesti nemzeti színház elsőrendű tagjának jutalomjátéka.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Bérlet 127. szám

Kolozsvárrt, szerdán, 1881. márcz. 8.

MACHBETH.

SZEMÉLYEK.

Duncan Scot király	—	—	Gabányi
Don Aalbain fia	—	—	Tolnay
Malkolm	—	—	Szerémfalvi.
Machbeth	—	—	Szacsvay.
Banquo hadvezére	—	—	Krasznay.
Macduff	—	—	Szentgyörgyi.
Lady Machbeth	—	—	Jászay M. a.
Boszorkány	—	—	Körösiné.
Kapus	—	—	Ifj. Szilágyi.

Kezdeté este 7 órakor, vége 9 1/2-ór.

Felölös szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

BÉKÉSY KÁROLY.

NYILTTÉR. *)

Szives figyelmeztetésül.

A rendkívül barátságos fogadtatás és osztatlan tetszés, melyben az általam eddig készített Dr. Erv. Voss-féle hurut labdacok, ugy a közönség mint számos orvos urak által az ő gyors és biztos hatása miatt részesítettett — (u. m. az egészségügyi tanácsos urak által Dr. Blumenfeld Osnabruckban és Dr. Boedicker Iserlontban, kir. kerületi orvos Dr. Schilling Burglengenfeld, Dr. Wittlinger majnai Frankfurtnban, törzsorvos Dr. Semdt Ahrweilerban, a légutak hurutos bántalmainál különösen idült és heveny tdsé, torok hurutnál, köhögés, rekedtség. (tüszentésnél) kötelességemnek teszik a nagyra becsült közönséget értesítenem a felől, miszerint az általam eddig birt „Sas“ gyógyszer-tár a mai napon W. Voss ur tulajdonába ment át és hogy ezen megbecsülhetetlen lakdacsok ezrtán is, mint eddig egészen ugyanazon összetételi anyagokból tog követőm által valódi minőségben előállíttatni és az eddigi raktárakban ezután is árusíttatni.

Utánzásokat elkerülendő, figyelni kell arra, miszerint W. Voss gyógyszerész h u r u t l a b d a c s a i csak az ősmert bádogszelenczékben, a mely világos sárga ragyoggyal és téglapiros keresztszalaggal, a melyen W. Voss gyógyszerész kéz aláírása látható, elátva legyen. Kapható adagonként 50 krért Székely Miklós gyógyszerész urnál Kolozsvárrt.

Frankfurt a m. február 15. 1881.

Dr. E. W. Voss.

*) E rovat alatt mejeledő cikkekért semmi felelősséget sem vállal. S a r k.

KELET

nyomdája egy legujabb izlés szerint öntött nagy betűszállitmánynyal csak most lett felszerelve mindennemű könyvnyomdai munkára teljesen,

Felvállalja helyi vagy vidéki megrendelésre

Mindennemű meghívók, tánczrendek,
ROVATOS IVEK.
FOLYO- ÉS RÖPIRATOK.

ALAPSZABÁLYOK.
Hivatalos nyomtatványok.
BORITÉKOK, NÉVJEGYEK.

SZÁMLÁK, ÁRJEGYZÉKEK.
PERESIRATOK.
ÉTLAPOK, FELHIVÁSOK.

EGESZEN ÚJ KIÁLLITÁSBAN BÁRMILY NAGY
FALRAGASZOK

elkészítését.

A nyomda a monarchia legelső papirgyárával áll összeköttetésben
s bármiféle papírt gyári áron számílt.

Pontosság, izlés, és olcsóság a jelszavunk!

Nyomdahelyiség főtér 4-ik szám.

Szám 857/881.
urb.

Hirdetmény.

Magyar-Igen és Igenpataka községei között közösen használt erdők és legelőknek azon két község között leendő arányosítása iránti ügyben a szükséges előmunkálatok megkezdésére 1881. évi április hó 12-nek délelőtti 9 órája tűzvetni ki Igenpataka helységébe, ahhoz az összes érdekeltek jelen hirdetmény által is oly figyelmeztetéssel idéztetnek meg, hogy netáni elmaradásuk a tárgyalás megtartását akadályozni nem fogja. (140) 2—3

Gyulafehérvárt, 1881. évi február hó 23

A kir. törvényszék mint urbéri bíróság kiküldött bírójától

GVARDAZONI JÓZSEF.

Sz. 958/881. polg.

(143)

2—3

Hirdetmény.

A Mikeszászi „POLOMIDA“ és „FELSŐ-ZEVOJ“ nevű határrészek részletes tagosítása iránti ügyben a képviselet rendezése, a mérnöki póttervezés megkötése és a költségelírászat megkötésére véget a hatánap folyó évi április hó 28-án délelőtti 9 órára és az azt követő napokra tűzvetni ki Mikeszásza községébe a falusbíró házához, a melyhez érdekeltek hirdetményileg is oly megjegyzéssel idéztetnek meg, hogy felek valamelyikének elmaradása az eljárás folyamatát nem fogja akadályozni.

Az Erzsébetvárosi kir. törvényszéknek 1881. február 28-ikán tartott üléséből.

Sz. 1249/1881. alisp.

(142)

2—3

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelymegye Udvarhelyi járásban egy orvosi állomás Sz. Udvarhely székhelyvel és 400 forint évi fizetéssel betöltendő.

Mindazon orvos urak, kik a megjelölt állomásra pályázni óhajtanak, felhivatnak, hogy ez iránti kérvényeiket a törvény által megkivánt okmányokkal és más szolgálati bizonyítványokkal felszerelve folyó évi május hó 9-én megtartandó közgyűlésig a megye főispánjához benyújtani sziveskedjenek.

Sz. Udvarhelyt, 1881. Február 26.

Az alispán helyett:

KÉNOSY BÉLA,

főjegyző.

7000 darab
ágylepedő
helyesen új, a legújabb és tisztább lenvászonból, teljesen új, a legnagyobb ágyra alkalmas; egy felszított állam-on-sorrtum által a kiállítás azon jóval előbb eladatik; darabja 1 ft 20 kr. adódik, míg a készlet tart. A megadott árakat kértük megállapításra. J. Trostlernek, Bécs, II. ker. Szarmantengasse Nr. 16. kiadott. Megrendelések kétféleképpen vagy utánutérlettel teljesíthetnek. 5-6

Isidor Landauer
Váltóüzlete
Wien, Stock — im — Eisenplatz Nr. 2.
ajánlja meg a legújabb
megvétel és eladására
államipapírok, részvények, földharmen-
sítési kötvények, záloglevelek, felsőbör-
sítvények, sorsjegyek, jelvények és más
tárgyak. (118) 2-4
Biztos és legelőnyösebb tőle elve-
lyezése alkalmos
40/0-08
TISZA-SORSJEGY
évente 3 huzással
Főnyeremény 100,000 forint.
Legkisebb nyeremény 110-120 ft-ig.
Adó- és illetékmentes.
Ezen sorsjegyek minden időben a hi-
vatalos árúfogam szerint adhatók el.
BŐRZSI MECCSIZÁSOK.
Tűkezelés vagy spekulációra a leg-
alkalmasabb és legelőnyösebb a meg-
sajátított hírlapjaink a legelőnyösebb adatként.

Frankfurti
Lóvásársorsjáték.
Huzás 1881. márczius hó 30-án.
Ezen általában kedvelt sorsjátéknál újlag 10 elegáns Equi-
page 4 és 2 lóval befogva, finom hámozattal, továbbá 60 darab
legszebb lovagló és kocsi ló és még számos százakat érő más
nyeremények jönnek sorsolás alá. (130) 7-23
Fennebbi huzáshoz küld alólírott sorsjegyeket és pedig:
1 eredeti sorsjegyet 2 frtért o. é.
16 „ „ 30 „ o. é.
az összeg beiktatása mellett. Hogy minden kívánnak eleget tehessenek,
a megrendeléseket kérem gyorsan eszközölni.
Minden résztvevő a huzási listajstromot ingyen, bérmentve kapja.
Nagyobb nyeremények rögtön távirati úton jelentetnek.
D. F. Seipp, Majnai Frankfurtban.

Dr. Lengil Fr.
NYIR-BALZSAMA.

Már maga a növényi nedv, mely a nyírből foly, ha annak törzsökét megsűrjék, emberemlékezet óta, mint legkínzóbb sző-
pítőszer ismeretes; de ha a nedv készítő útastása szerint vegyi
úton balzsammá készítették, még csak akkor nyer majdnem cso-
dálatos hatást.

Ha például este ezzel az arcz, vagy más valamely hely megkenetik már a
következő reggelen csaknem észrevehetetlen pikkelyek válnak le a
bőréről, mely ezáltal fényes, fehér és lágy lesz. E balzsam az arczon tá-
madt ráncokat, himlőket elsimitja, illy arczszint idéz elő; bőrnek fehérséget, lágy-
ságot és frissességet kölcsönöz; eltávolítja legrövidebb idő alatt a szepőket, máj-
foltokat, anyajegyeket, orrvörösséget, atkát s a bőr minden tisztatlanságait.

Egy korsó ára használati útasítással 1 ft 50 kr.

Valódiságában csak Budapesten TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél, király-
utca; Pozsonyban PISZTORY PÉLIX, Mihályi kapu; Temesvárott TARCZAY
ISTVÁNNAL; Agramban SIGM. MITLBACHNÁL.

(125)

1-3

A sz.-fehérvári
kiállítási
érem.

Figyelemreméltó!

A deési
kiállítási
érem.

Feketeerdői üvegyár

erdélyi főraktára Kolozsvártt

Hunwald Lipótnál

tart folytonosan nagy raktárt mindennemű közönséges fuvott-
ugy a legfinomabb, külföldi gyárakkal versenyképes kristály
metszett üveget, rosolis-, sör- és borivó garnitúrákat

gyógyszertári újabb mintájú üvegeket
ajánlja továbbá:

kül- és belföldi közönséges
valamint

belgiai Solintábláit

hazai és csehországi porcellán és kőedényt,

bécsi lámpa nagyraktár.

Tükröket, arany és diszes fa-keretben.

Első kolozsvári

üvegmetző műhely,

ablak üvegezési munkák vállaltatnak, vidéken és helytt.

Hunwald Lipót,

60-100

(279)

B. Magyar-utca 4. sz.